

ስነ-አእምሮአዊ ዓመጽ

መብዛሕትኡ ጊዜ ስነ-አእምሮአዊ ዓመጽ በብቅሩብ እዩ ዝጅምር። መብዛሕትኡ ጊዜ እቶም ዝተጠቐሱን ኣብ ከባቢኦም ዘለዉን ስነ-አእምሮአዊ ዓመጽ ንነዊሕ እዋን ኣየለልይዎን እዮም።

ስነ-አእምሮአዊ ዓመጽ እንታይ እዩ?

ስነ-አእምሮአዊ ግህሰት ኣደ ዓይነት ዘቤታዊ ዓመጽ ክኸውን ይኽእል። ከም ጸርፊ፡ ውርደት፡ ምፍርራሕ፡ ናይ በደል ምድንጋር፡ ምጭዳር፡ ናይ ሞት ምፍርራሕ፡ ምድንጋን፡ ሸለልትነት ህጻናት ወይ ኣረጋውያን፡ ቅንኢ ዝመልኦ ባህርያት ወይ ስነ-አእምሮአዊ ራዕዲ ዝኣመሰሉ ዓመጽቲ ተግባራት የጠቓልል። እዚ ንኣቕሑት ምዕናው ወይ ንእንስሳ ዘቤት ምግፋዕ እውን የጠቓልል። ስነ-አእምሮአዊ ዓመጽ ማሕበራውን ቁጠባውን መልክዓት እውን የጠቓልል። ኣይልን ምቁጽጻርን ምጥቃም ዓቢ ተራ ኣለዎ።

- ማሕበራዊ ዓመጽ፡- ንኣብነት ኣደ ሰብ ምስ ኣባላት ስድራቤቱ ወይ ኣዕሩኽቱ ከይራኸብ ክልኩል እዩ። ወይ ድማ እቲ ሰብ ምስ ናይ ስራሕ መሳርሕቱ ክራኸብ ከሎ ይቆጻጸር።
- ቁጠባዊ ዓመጽ፡- ኣደ ሰብ ክሰርሕ ይኽእል ወይ ክሰርሕ ይግደድ። ፋይናንሳዊ ይቆጻጸር፡ ይድረት፡ ይውሰድ ወይ ድማ ብገንዘብ ይምዝመዝ።

ንክትፈልጦ ኣገዳሲ

ስነ-አእምሮአዊ ዓመጽ ኣብ ኩሉ ደረጃታት ሕብረተሰብ ይፍጸም። ካብ ኣካላዊ ዓመጽ ንላዕሊ ንኸትረኽቦ ዘጸግም እዩ። ስነ-አእምሮአዊ ዓመጽ ግን ኣብ ስዊዘርላንድ እውን ክልኩል ስለዝኾነ ይቕጽዕ። ስነ-አእምሮአዊ ዓመጽ መብዛሕትኡ ጊዜ ካብ ኣካላዊ ዓመጽ ዝያዳ ረቂቕን ውሑድ ርኡይን ኮይኑ፡ ግን ከኣ ልክዕ ከምኡ ከቢድን ንህይወት ኣብ ኣደጋ ዘእቱን ሳዕቤን ክህልዎ ይኽእል። እቶም ዝተጠቐሱ ሰባት፡ ምጉዳል ርእሰ-ምትእምማን፡ ጸገማት ድቃስን ኣመጋግባን፡ ምትኳርን ምፍጻምን ጸገም፡ ስምዒት ጭንቀት ወይ ጭንቀት ይሳቐዩ። ስለዚ ብኣግኡ ኣገዝ ምርካብ ኣገዳሲ እዩ።

ኣገዝ ኣበይ ክረክብ ይኽእል?

ኣደጋ ወይ ፍሉይ ስግኣት እንተሃልዩ ፖሊስ ክሕግዝ እዩ (117)። እዞም ዝስዕቡ ቦታታት ብነጻ ምኽርን ደገፍን ይህቡ፤
ርኩብ ነጥቢ ኣገጻር ዘቤታዊ ዓመጽ, 062 550 20 20, www.ahg-aargau.ch
ምኽሪ ግዳይ Aargau, 062 835 47 90 ወይ ቼት, www.opferberatung-ag.ch
ቴለፎን 143 - Die Dargebotene Hand (24h), 143, www.143.ch, English-Hotline 0800 143 000
ቤት-ኣንስቲ Aargau-Solothurn, 062 823 86 00 (24h-Helpline), www.frauenhaus-ag-so.ch
ZwüscheHalt, 056 552 08 70 (Zürich), www.zwueschehalt.ch (ንደቂ ተባዕትዮ ቆልዑ ዘለዎምን ዘይብሎምን ዝኸውን መንበሪ። ገንዘባዊ ኣበርክቶ የድሊ)

ዝያዳ ሓበሬታ (ሊንክአድራሻታት ብሮፕራት ቡሉቲን)

www.hallo-aargau.ch/ti/haeusliche-gewalt/psychische-gewalt